

Notă informativă la proiectul Hotărîrii Guvernului privind aprobarea Regulamentului de administrare a Fondului Ecologic Național
1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Proiectul hotărîrii a fost elaborat de către Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului(MADRM), în temeiul art. 85 alin. (1) din Legea nr. 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător (Monitorul Parlamentului Republicii Moldova, 1993, nr. 10, art. 283) cu modificările ulterioare.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite
Fondul Ecologic Național (FEN) este instituit în scopul finanțării programelor în domeniul protecției mediului conform art.84 și art.85 din Legea nr.1515/1993, al cărui volum se aprobă prin Legea anuală a bugetului de stat. La moment, administrarea FEN de către Consiliul FEN în cadrul MADRM, cu suportul Serviciului managementul proiectelor de mediu (2 unități) și Serviciului fonduri de dezvoltare (2 unități), se realizează în temeiul Hotărîrii Guvernului nr.988/1998 despre aprobarea Regulamentului privind fondurile ecologice și a Regulamentului privind administrarea Fondului ecologic național, aprobat prin Ordinul ministrului mediului nr.73 din 10.09.2013. Astfel, deși art.84 din Legea nr.1515/1993 include 13 direcții de utilizare a mijloacelor FEN, prin pct.12 lit.d) din Regulamentul privind fondurile ecologice, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.988/1998, aceste direcții au fost extinse, iar prin anexa nr.1 la Regulamentul privind administrarea Fondului Ecologic Național, aprobat prin Ordinul ministrului mediului nr.73 din 10.09.2013, direcțiile de finanțare se diferențiază de cele stipulate în Legea nr.1515/1993 și Hotărîrea Guvernului nr.988/1998. Aceasta fiind una din circumstanțele sesizate prin Hotărîrea Curții de Conturi nr.39/2018, care la pct.2.6. a recomandat Guvernului Republicii Moldova, de comun cu MADRM, să revizuiască Hotărîrea Guvernului nr.988/1998, pentru înlăturarea discrepanțelor dintre normele de drept depășite, asigurând compatibilitatea acestuia cu cadrul legal în domeniul mediului. Pe lângă circumstanța sus numită, care crează premise de aplicare incorectă a legislației, actele normative secundare sus-numite nu stabilesc un cadru regulator transparent aferent criteriilor de recepționare, examinare, evaluare și aprobare/respingere/restituire a proiectului investițional, lipsesc criteriile clare de eligibilitate a solicitanților. Nu sunt reglementate proceduri de asigurare a transparenței în procesul de administrare a FEN, spre exemplu publicarea pe pagina web oficială a MADRM a informațiilor cu privire la organizarea ședințelor Consiliului FEN, listei proiectelor aprobate spre finanțare care vor include numele beneficiarului, titlul și scopul proiectului, durata proiectului, costurile totale ale proiectului, contribuția financiară FEN la proiect, contribuția financiară a beneficiarului, lista proiectelor respinse/restituite care să cuprindă cel puțin informații cu privire la numele solicitantului, titlul proiectului, temeiul de respingere/restituirea acestuia. În temeiul celor expuse, în conformitate cu prevederile poziției nr.16, capitolul III din Planul sectorial de acțiuni anticorupție în domeniul protecției mediului pentru anii 2018-2020, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1206/2018, MADRM a fixat ca obiectiv elaborarea și aprobarea unui nou Regulament privind gestionarea Fondului ecologic național, în vederea utilizării eficiente, conforme și transparente a mijloacelor financiare destinate acțiunilor de protecție a mediului și de restabilire a calității acestuia.

Subsecvent, în vederea eficientizării activității FEN, în contextul Strategiei privind reforma administrației publice pentru anii 2016-2020, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.911/2016, în vederea asigurării unei administrări moderne și profesioniste a Fondului Ecologic Național, în corespundere cu necesitățile și așteptările cetățenilor și cele ale entităților sociale și economice, conform proiectului se propune majorarea efectivului-limită al MADRM de la 121 de unități la 127 unități. O asemenea majorare a efectivului-limită a MADRM se va realiza prin comasarea Serviciului fonduri de dezvoltare (2 unități) și Serviciul managementul proiectelor de mediu (2 unități) într-o direcție: „Direcția managementul proiectelor finanțate din Fondul Ecologic Național” (Direcția FEN) (10 unități). Majorarea efectivului-limită a MADRM cu 6 unități se va efectua din contul unităților de personal vacante ale Agenției de Mediu. Astfel, efectivul-limită al Agenției de Mediu se va modifica de la 136 de unități la 125 unități.

Direcția FEN va cuprinde Serviciul planificare și raportare FEN și Serviciul verificarea și monitorizarea proiectelor FEN.

Activitatea Direcției FEN va consta în asigurarea organizării activității Consiliului FEN și a managementului apelurilor de proiecte finanțate din FEN.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul nu are ca scop armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Cu privire la aprobarea noului Regulament de administrare a FEN, proiectul prevede la capitolul:

I. Dispoziții generale:

- stabilirea exhaustivă a faptului că mijloacele FEN se vor utiliza în limitele alocațiilor aprobate anual prin Legea bugetului de stat și vor fi destinate exclusiv pentru finanțarea proiectelor în domeniile stipulate la art. 84 din Legea nr. 1515/1993;
- aprobarea prin ordinul ministrului agriculturii, dezvoltării regionale și mediului, a formularelor de aplicare, descrierea procedurilor de recepționare, examinare, evaluare, aprobare/respingere/restituire a proiectului, de încheiere și executare a contractului, monitorizare, autorizare spre plată a mijloacelor financiare FEN către beneficiar;
- definește contractul de finanțare ca fiind un contract administrativ încheiat între MADRM și beneficiar, prin care MADRM oferă mijloace financiare nerambursabile și neimpozabile din FEN pentru toată perioada de implementare a proiectului, iar beneficiarul se obligă să le utilizeze exclusiv pentru implementarea proiectului. Atribuirea contractului de finanțare la categoria de contract administrativ s-a efectuat prin prisma prevederilor art.13 din Codul Administrativ, deoarece raporturile juridice care apar între MADRM și beneficiar, vor fi guvernate de principiul libertății contractuale, subordonat principiului interesului public, care conferă MADRM dreptul de control asupra desfășurării contractului, conferă prerogative pentru a aplica măsuri coercitive conform art.179 din Codul Administrativ în vederea impunerii beneficiarului proiectului la executarea imediată a obligației de implementare a proiectului sau în cazul depistării nerespectării contractului, cu impunerea restituirii mijloacelor financiare alocate și utilizate ilegal, cu rezoluțiunea contractului în mod unilateral, printr-o notificare scrisă.

II. Cadrul instituțional de administrare:

- componența Consiliului FEN: ministrul agriculturii, dezvoltării regionale și mediului (în calitate de președinte a Consiliului), secretarul de stat al MADRM în domeniul protecției mediului și resurselor natural (în calitate de vicepreședinte a Consiliului), reprezentantul Ministerului Finanțelor, reprezentantul Ministerului Economiei și Infrastructurii, reprezentantul Cancelariei de Stat, reprezentantul Congresului Autorităților Locale din Moldova, reprezentantul organizațiilor neguvernamentale de mediu;
- condițiile de încetare înainte de termen a mandatului membrului Consiliului FEN, atribuțiile președintelui și membrilor Consiliului FEN, procedura de asigurare a transparenței în activitatea Consiliului FEN, contestarea deciziilor Consiliului FEN în condițiile Codului Administrativ;
- atribuțiile Direcției FEN în vederea organizării activității de administrare a FEN.

III. Condițiile de eligibilitate:

- condițiile cumulative față de solicitant pentru a beneficia de mijloacele FEN și categoriile de cheltuieli neeligibile;

IV. Procesul de recepționare, examinare, evaluare și restituire/aprobare/respingere a proiectului:

- Depunerea proiectelor va avea în cadrul apelurilor anunțate de către MADRM, în baza ordinului ministrului, care se va publica pe pagina web oficială a MADRM;
- Eligibilitatea proiectului va fi verificată în decurs de 10 zile lucrătoare de la recepționarea proiectului, iar în cazul în care se vor constata neajunsurile stipulate în prezentul capitol, solicitantului i se va acorda un termen de 5 zile pentru lichidarea neajunsului;
- Condiții de restituire a proiectului și modalitatea de evaluare a proiectelor eligibile în baza unor fișe de evaluare, care vor fi aprobate prin ordinul ministrului agriculturii, dezvoltării regionale și mediului, cu publicarea în Monitorul Oficial.
- Reexaminarea până la 30 septembrie a proiectelor examinate de Consiliul FEN, în cazul în care se încadrează în limita mijloacelor financiare nevalorificate.
- Conținutul listei proiectelor aprobate spre finanțare și a listei proiectelor respinse/restituite.

V. Conținutul, modificarea și executarea contractului de finanțare:

- Clauzele generale ale contractului de finanțare, inclusiv condițiile în care se acceptă prelungirea termenului de implementare a proiectului sau modificarea graficului de implementare a proiectului;
- Modificarea contractului de finanțare în vederea majorării cuantumului finanțării din mijloacele FEN nu se va admite. O asemenea normă, este instituită cu scopul de a responsabiliza beneficiarul, în vederea descurajării tergiversării procedurii de achiziții publice de lucrări, servicii, bunuri și executare a acestor contracte într-un termen neargumentat de lung, care afectează și finalitatea proiectului finanțat.
- pentru proiectul a cărui durată de implementare depășește un an bugetar, finanțarea din contul mijloacelor FEN se efectuează în tranșe, iar mijloacele FEN nu pot acoperi alte cheltuieli decât cele incluse în proiectul aprobat de către Consiliul FEN, fiind reglementat expres contribuția financiară a beneficiarului în mărime de 10% din costul total al proiectului, iar acordarea mijloacelor FEN se va efectua doar după prezentarea de către beneficiar a

documentelor confirmative, ce dovedesc transferarea mijloacelor financiare, contribuție proprie în mărime de 10 % din costul total al proiectului, către operatorul economic. În acest sens, precizăm că finanțarea în tranșe nu se va mai efectua prin contracte de finanțare separate în cadrul unuia și aceluiași proiect, aceste tranșe vor fi stabilite în contractul de finanțare la clauza cu privire la planul de finanțare și condițiile de plată.

- Condițiile în care finanțarea din contul mijloacelor FEN încetează, iar sumele alocate beneficiarului urmează a fi restituite în buget, cu rezoluțiunea unilaterală a contractului de finanțare.

VI. Raportarea activității FEN:

- Se va realiza prin elaborarea și publicarea raportului anual privind utilizarea mijloacelor FEN și a raportului trimestrial de executare a bugetului FEN.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului nu necesită mijloace financiare suplimentare. Ținând cont de faptul, că se propune majorarea efectivului-limită a MADRM cu 6 unități din contul unităților de personal vacante ale Agenției de Mediu, în acest sens a fost elaborat actul de analiză a impactului, care a fost consultat de către Cancelaria de Stat și Ministerul Finanțelor.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Adoptarea hotărârii implică modificarea Hotărârii Guvernului nr. 695/2017 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 322-328, art. 797) cu modificările ulterioare, și Hotărârii Guvernului nr.549/2018 cu privire la constituirea, organizarea și funcționarea Agenției de Mediu (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.210-223, art.603), cu modificările ulterioare, și abrogarea Hotărârii Guvernului nr. 988/1998. La fel, MADRM odată cu adoptarea noului Regulament de administrare FEN, urmează să abroge Regulamentul privind administrarea Fondului Ecologic Național, aprobat prin Ordinul ministrului mediului nr.73 din 10.09.2013. În același context, MADRM va aproba prin ordin modelele formularelor de aplicare, descrierea procedurilor de recepționare, examinare, evaluare, aprobare/respingere/restituire a proiectului, de încheiere și executare a contractului, monitorizare, autorizare spre plată a mijloacelor financiare FEN către beneficiar și fișele de evaluare a proiectelor.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Anunțul privind inițierea elaborării proiectului hotărârii de Guvern privind aprobarea Regulamentului de administrare a Fondului Ecologic Național a fost plasat la 15.05.2020 pe portalul guvernamental www.particip.gov.md.

Anunțul privind consultarea documentului analizei de impact asupra proiectului hotărârii de Guvern privind aprobarea Regulamentului de administrare a Fondului Ecologic Național și proiectul de act normativ însoțit de nota informativă au fost plasate pe particip.gov.md la 31.07.2020.

Actul de analiză a impactului a fost consultat de către Cancelaria de Stat și Ministerul Finanțelor.

Proiectul va fi remis spre avizare către Cancelaria de Stat, Ministerul Finanțelor, Ministerul Economiei și Infrastructurii, Congresul Autorităților Locale din Moldova și spre expertizare către Ministerul Justiției, Centrul Național Anticorupție,.

Consultarea proiectului cu societatea civilă, în special ONG-urile din domeniul mediului se va realiza prin organizarea ședințelor publice. De asemenea, proiectul va fi plasat pe portalul guvernamental www.particip.gov.md.

8. Constatările expertizei anticorupție

9. Constatările expertizei de compatibilitate

10. Constatările expertizei juridice

11. Constatările altor expertize

Ministru

Ion PERJU